

NUMERUL 15 BANI NUMERUL

ABONAMENTELE

INCEP LA 1 SI SA FIE CAREI LUNI SI SE PLATESC
TOT D'UNA INAINTE

In Bucuresci: La casa Administratiunii.
In Tara: Prin mandate postale.
Pentru 1 an 40 lei, 6 luni 20 lei, 3 luni 10 lei.
In Străinătate: La toate oficiile postale din
Uniune, prin mandate postale.
Pentru 1 an 50 lei, 6 luni 25 lei.

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

REDACȚIUNEA

No. 3.—Platza Episcopiei.—No. 3

EPOCA

APARE IN TOATE ZILELE DE LUCRU

NUMERUL 15 BANI NUMERUL

ANUNCIURILE

DIN ROMANIA SE PRIMESC DIRECT LA ADMINIS-
TRATIA ZIARULUI

La Paris: Agence Havas, Place de la Bourse, 8
Anunțuri pe pag. IV, linia 30 bani; anunțuri
și reclame pe pag. III, 2 lei linia.
LA PARIS: se găsește jurnalul cu 15 cent.
numarul, la Kioscul din Bulevardul St. Ger-
main, No. 84.

50 BANI UN NUMER VECHI, 50 BANI

ADMINISTRAȚIUNEA

No. 3.—Platza Episcopiei.—No. 3.

LIBERALI SI DEMOCRATI

DOUE RELE

DEPUTATI SI ADMINISTRATIA

DISCURSUL

D LUI

ION N. IANCOVESCU

LOGODITII

LIBERALI SI DEMOCRATI

Foarte mulți din liberalii noștri, care n'au fost nici o dată prea stabili în idei, susțin că a fi liberal și democrat este absolut același lucru, și deci, dacă democrații au fost tot d'auna pentru intervenția Statului apoi și liberalismul a fost tot așa sau a fost alt-fel în chip numai excepțional.

Ideia aceasta este grozav de greșită și iacă de unde vine eroarea.

Liberalismul este ceva aparte care însă nu exclude democrația, din contră în cele mai multe cazuri, liberalismul contribuie la ridicarea democrației. Partidul democratic însă exclude mai tot-d'auna liberalismul și istoria este de față pentru a arăta or-cui acest lucru. Unii, liberalii cred în progresul-omenirii și prin urmare al claselor populare, prin egalitatea înaintea legii și prin libertatea individului, cei-alții, democrații, nu văd progresul și prin urmare binele maselor de cât în nivelarea societății, în egalitatea mai mult sau mai puțin deplină a condițiilor individuzilor, realizată prin intervenția Statului, Unii, liberalii, au luptat tot-d'auna pentru mărginirea puterii Statului; cei-alții, democrații, au luptat nu pentru a mărgini puterea Statului, ci pentru a pune mâna pe Stat și a se sluji de el pentru a realiza ideile lor. Unii au ca ideal libertatea, din care cred că va eși fericirea omenirii prin înălțarea individului, alții au ca ideal egalitatea condițiilor, cu sacrificiul libertății.

Ast-fel Herbert Spencer definește liberalul așa :

«Un om care cere cât mai mult des-fințarea constrângerii», și în altă parte definește așa rolul liberalilor : «Funcțiunea liberalismului în trecut a fost de a micșora puterea regilor. Funcțiunea adevăratului liberalism în viitor va fi de a limita puterea parlamentelor». Adecă de a se opune obiceiului de a se face legi intervenționiste care să reguleze drepturile și să violeze libertatea cetățenilor.

De altmintearea așa înțeleg lucrurile mai peste tot liberalii, și în Franța ca și în Belgia, ca și în Germania ca și în Austria, ca peste tot, afară de Anglia, partidul liberal se pronunță contra intervenției reglementare a Statului: în Anglia partidul liberal sau o parte dintr'ensul este în adevăr intervenționist, dar iacă cum explică tot Spencer acest fenomen curios :

«Și cum oamenii care au fost încredințați cu viitoarea organizare socială le va aduce imense bine-facert, au dreptul electoral, rezultatul este acesta: Pentru ca să obțină voturile lor, candidatul trebuie să se abțină, cel puțin de a le proba falșitatea convingerilor lor, dacă nu se în-tâmplă, că, cedând ispitit, se afirmă că convingerile sale sunt de acord cu ale lor. Ori ce candidat pentru parlament este împins de a propune sau de a susține

câte un nou act ad captandum. Mai mult, chiar șefii partidelor, acei care caută să se menție la putere, ca și acei care vor să ajungă la putere, caută fle-care de a câștiga aderenți mergând unul mai departe de cât cel-alt. Fie care vizează popularitatea, făgăduind mai mult de cât a făgăduit adversarul seu. și deputații au destul de puțină conștiință pentru a vota în favoarea unor propunerii al căror principiu li se pare greșit, numai fiind-că interesele partidului și nevoile realegerii le cer o asemenea purtare. Și ast-fel o politică proastă este apărută chiar de aceia care li vîd defectele.»

La starea de decadență descrisă de Spencer și la care a ajuns o mare dar bstrână națiune, voește d. Ionescu să ne ducă pe noi, popor tînăr, în numele unui liberalism de contrabandă și de care liberalismul adevărat are groază?

Dar este uimitoare afirmarea aceea că liberalismul nu exclude intervenția exagerată și reglementată a Statului!

Intreaga istorie a liberalismului nu este de cât lupta pentru a dărâma a-tot puternicia Statului, și toată doctrina liberală nu culminează de cât asupra acestui punct. Și începînd de la Turgot nu numai toți marii economiști ai lunei moderne, dar toți publiciștii liberali, ca lordul Macaulay, ca Benjamin Constant, ca Laboulay, ca Humbold, ca Royer-Colard, ca Jules Simon, ca Stuart Mil și alții, toți pe rând au însemnat acest rol liberalismului, de a libera pe cetățeni de constrângerea Statului.

Am zis acum câte-va luni că liberalismul pier, și așa este din nenorocire. N'am fost bine înțelegi de toți, și sunt unii care au crezut că am zis că pier fiind-că trebuie să piară, fiind-că nu mai are nimic de realizat. Ei bine nu este așa. Liberalismul pier nu fiind-că nu mai are nimic de făcut, căci rolul său este încă mare, are datoria de a și apăra cuceririle, contra absurdelor curente care împing societățile către intervenția excesivă a Statului; liberalismul pier fiind-că liberalii desertează de la postul lor, de la trecutul lor, de la cuceririle lor, în ora de primejdie.

E trist, dar este așa, și nu cunoștințele superficiale și ușurele ale d-lui Tache Ionescu o să 'l scape de rușine și de moarte, dacă va continua să meargă pe drumul deschis de acest domn.

TELEGRAMME

AGENCIA HAVAS

Paris, 26 Decembrie.

Senatul a adoptat bugetele frumosoaselor arte. Ministrul instrucțiunii publice a respins o moțiune avînd de scop să stabilească un drept de intrare asupra muzeelor.

Viena, 26 Decembrie.

Correspondenta Politică crede a și că arhiducesa Maria Valeria fiica Impăratului s'a logodit cu arhiducele Franz Salvator, fiul arhiducei Carol Salvator.

Londra, 26 Decembrie.

Correspondentul ziarului Daily-News la Petersburg desminte știrile privitoare la boala Impăratelei Rusiei.

Roma, 26 Decembrie.

D. Mancini, fost ministru, a murit azi.

DOUE RELE

Eri, deputatul colegiului al II-lea de Vlașca, d. Dimitriu, a adresat Ministrului de Interne o interpelare asupra administrației aceluia județ.

Nu ne vom ocupa aici nici de limbajul ciudat al d-lui Dimitriu, nici de fondul interpelării d-sale; vom extrage însă din cuvintele ce au fost rostite chiar de d. Președinte al Consiliului de Miniștrii dovada că în țara noastră nu e

nimic mai lesne de cât de a induce autoritățile în eroare prin schimbarea numelui și din cauza lipsei unui casier judiciar.

Cu o lealitate care 'l face cinste, d. Th. Rosetti a recunoscut ca un subprefect a isbutit—de și osândit—să fie numit din nou, pentru că și a schimbat numele și cu numele ast-fel schimbat s'a strămutat în altă localitate.

E mai mult de un an de când în ziarul nostru am arătat cu deamănuntul toate relele ce decurg din schimbarea numelui fără îndeplinirea nici unei alte formalități de cât publicarea făcută în Monitorul Oficial. Am arătat cum aceste procedări lăsate la bunul plac al fie-căruia produc o adevărată turburare în actele stărei civile, cum falșii dintr'un oraș se permută în altul, schimbându și numele, și reținac acolo din nou comercial lor, și am cerut ca guvernul să vie înaintea Corpurilor legiuitoare cu un proiect de lege pentru proprietatea numelui.

Marturisirea făcută în Cameră de d. Președinte al Consiliului dovedește că de trebuinciosă ar fi o asemenea lege.

Mal rămâne însă o măsură pur administrativă de luat, măsură care intră în atribuțiile Ministerului justiției: înființarea casierilor judiciare, sit fel zis, distribuția pe circumscripțiuni judecătorești a tuturor sentințelor rămase definitive în materie corecțională și criminală.

Când fle-care tribunal va avea așezat în dulapuri pe ordin alfabetic tot trecutul celor ce au fost osândiți, când nici o funcțiune nu se va mai încredința de cât după ce postulantul va înfișa un extract după casierul său judiciar, atunci de sigur că nici o autoritate nu va mai fi expusă să aibă în staul ei oameni care au fost osândiți și despre al căror trecut nu știa nimic.

Legea pentru proprietatea numelui nu cere nici o cheltuială, iar casierurile judiciare se pot înfișa fără mari sacrificii bănești, căci supunându-se fle-care extras la o taxă de timbru, cheltuielile de administrație și organizare s'ar acoperi foarte lesne și foarte repede.

Trebuie să se știe deci că până când vom rămâne în starea actuală, adică cu dreptul de a și schimba numele și fără mijloace de control asupra trecutului unui om, Ministerele vor fi pururea expuse să numească zilnic în funcțiuni oameni care au fost osândiți la închisoare pentru delicta săvârșite în cine știe ce județ al țării.

DEPUTATI SI ADMINISTRATIUNEA

D. Ion Dimitriu a desvoltat eri în Cameră interpelarea sa privitoare la administrațiunea județului Vlașca. Această interpelare a avut o parte bună și o parte rea.

Ea a fost bună în felul acesta, că a dat pe față unele abuzuri de care să faceau culpabili impiegații inferiori ai administrațiunii, și a deschis ast-fel ochii miniștrilor asupra acestor fapte.

De altminteri d. Th. Rosetti a răspuns că unii funcționari, despre a căror incorectitudine li s'au dat dovezi pipăite, au și fost destituiți. Și sperăm că în urma interpelării d-lui Dimitriu, ministrul de interne va face serioase observațiuni prefectului local și va lua măsuri pentru a curma răul.

Intru aceasta, interpelarea d-lui Dimitriu a fost bună, și noi nu putem de cât să îndemnăm pe deputații care au cunoștință de fapte incorecte, d'a le da pe față, în public, la ziua mare, căci preferim ca aceasta să se petreacă în ședințele publice ale Camerii de cât în culoarele ministerelor.

După ce însă a expus faptele, d. Dimitriu a tras din ele unele concluziuni pe care nu putem de cât să le desaprobam.

D-sa a zis ministrului: «or veți face așa în administrația județului

Vlașca, or voiți trece în opoziție și mă voiți uni chiar cu socialiștii». Pe lângă că o asemenea declarațiune e o dovadă de convicțiuni politice foarte slabe, dar ea tinde a perpetua sistemul colectivist al amestecului deputaților în administrațiune, a sistemului care constă în oferirea sprijinului politic în schimbul concedării unor situațiuni locale nelegitime.

Trebuie să se știe o dată pentru tot d'a-una, că deputații sunt chemați a face operă legislativă și că ei trebuie să se recomande alegătorilor lor prin votarea de legi utile, iar nu prin dobândirea de funcțiuni pentru favoriți.

Și alegătorii trebuie să știe că ei nu trebuie să ceară deputaților de cât a le face legi bune.

Cât pentru funcțiuni, cetățenii n'au de cât să le ceară d'a dreptul de la autorități, și, cel puțin o dată pe săptămână, ori-ce ministru trebuie să acorde audiențe chiar celor mai obscuri solicitanți, care neavînd protectori să poată înmăna ministrului titlurile și certificatele pe bazele cărora doresc a ocupa o slujbă.

Așteptăm de la guvern ca fără șovăire să aplice neconținut acest sistem.

Slăbiciunile d-lui Ion Brătianu, în această privință, l'au pierdut. Sperăm că guvernul actual se va folosi de lecțiune, și dacă va fi nevoe, va și să inaugureze o politică de rezistență în contra pretențiunilor nelegitime ale deputaților pentru a res-trânge pe aceștia în limitele operii lor legislative.

DISCURSUL

DOMNULUI

ION N. IANCOVESCU

(Sedinta de la 7 Decembrie 1883)

D. I. N. Iancovescu: D-lor deputați, atât proiectul de adresă al majorității, cât și acela al minorității sunt aproape identice, cu o singură deosebire că prin proiectul minorității se pare că se voește a se accentua nițel mai mult și mai departe principiile cuprinse în cele două proiecte de lege relative la îndreptarea stărei săteanului. Este însă o deosebire mai serioasă în proiectul majorității, și aceasta deosebire este în cele câte-va cuvinte care spun că pe lângă proiectul de lege pentru tocmelele agricole și cel pentru vînzarea moșiilor Statului la săteni, se va îngriji a se lua și alte măsuri menite a da prosperitate sătenilor.

Tocmai această deosebire, această adăogire mă face să iau cuvîntul și să susțin proiectul majorității, de și întru cât privește legea tocmelelor agricole declar de pe acum că 'mi fac rezervele mele.

D-lor, iertați-mă că vă vorbesc din nou de chestiunea țăranilor, dupe ce ați tratat-o trei zile. O fac însă fiind-că vorbindu-vă despre ea, vă voi vorbi despre lucruri despre care nu s'a vorbit și fiind-că 'mi este necesar, pentru a stabili punctul meu de plecare. Sunt d-lor ca să iau lucrurile ceva mai departe și să caut mai cu seamă în trecut oare-care norme, oare care argumente pentru ceea-ce voiți propune pentru viitor.

D-lor, să 'mi dați voie să mă ocup puțin de îndelunga activitate a partidului liberal în chestiunea intereselor țăranilor, și resemat pe opiniunile celor mai însemnați din membrii acestui partid să vă arăt că, ceea-ce se cere acum, de toată Camera, de toate partidele noastre politice și ceea-ce eu nu combat sunt niște atențate la egalitatea civilă, la proprietate și la libertate, sau cel puțin așa era parerea liberalilor acum câtă-va vreme.

Să 'mi dați voie d-lor, să mă întreb cum, prin ce concurs de împrejurări ciudate și fatale, pa titulul liberal care a început cariera sa în țara românească la 1848 prin cuvintele: libertate, egalitate, fraternitate, respect la persoane, respect la proprietate, a ajuns astăzi prin faptele, prin legile propuse de cei mai autorizați membri ai săi, să compromită și libertatea și egalitatea civilă și proprietatea și dacă este să credem cele spuse de d. Dobrescu de la Argeș cu privire la sentimentele sătenilor și naționalitatea?

A ajuns, d-lor, partidul liberal la această rezultat desastroz nu din cauza ideilor liberale atât, cât tocmai pentru că nici odată nu a lucrat prin libertate, și prin principiile sale, sau când s'a în-tâmplat să se conforme principiilor liberale, nu a făcut aceasta de cât cu partea cea mai exagerată a principiilor liberale, de cât cu partea aceea a acestor principii care era mai egoistă și mai puțin umanitară.

Când s'a discutat chestiunea țăranilor de dd. Panu, Dobrescu și Nădejde, s'a degajat din discursurile d-lor aceste lucruri, care pentru mine sunt adevărate depozitiuni în contra partidului liberal, în fața istoriei, s'a degajat din discursurile d-lor următorul lucru: că țăranii nu au noțiune de legalitate, de noul drept politic care ne guvernează, că țăranul nu se bucură de beneficiile legilor care guvernează țara românească.

Așa este d-lor, dar dacă țăranii nu au noțiune de legalitate, dacă mai cu seamă țăranii nu au noțiune de drept public, dacă după cum știți din istoria răcoalei țărănești, au crezut lucru cam ciudat pentru o țară care se pretinde Constituțională și care se guvernează singură, dacă au crezut că Statul poate să intervie, să le atribue lor în loturi, proprietăți străine, să intervie în tocmelele agricole și să reglementeze așa în cât se atenteze la proprietate; cauza e după mine tot partidul liberal care n'a făcut nimic ca să distruge vechea noțiune de drept public, istoric, care este cam exagerată când se spune că Domnii cei vechi aveau obiceiul de și împroprietăreau soldații, după războaie, dovada că de mult domeniul public se sfărșise de oare-ce sunt Domnii cari au trebuit să cumpere moșii chiar când voiau să doteze câte-o moștăstire. Ori cum însă, d. Dobrescu de la Argeș, v'a spus că țăranii cred în a tot puternicia Statului și în această legendă a împroprietăririi, care vine de acolo, că Domnii noștri cei vechi concentrând în mâinile lor și puterea executivă și puterea legiuitoare și puterea judiciară, pareau în ochii maselor, ca sunt în adevăr distribuitorii pământurilor în această țară.

Partidul liberal însă, nu numai că n'a căutat să facă să se depărteze din mintea țăranilor această noțiune a dreptului public, care devenise arhaică, dar încă, prin proiectele sale de legi, prin discursurile sale, prin atitudinea sa a încurajat din contră continuarea acestei noțiuni greșite a dreptului public, și ast-fel mă veți ierta să spun că partidul liberal față cu răcoala țărănească a jucat aproape rolul de agent provocator.

Pe de altă parte partidul liberal a sărăcit pe sătenii prin lipsă de protecțiune, prin neîngrijire, prin lipsă de solitudine care a mers foarte departe. Să iad numai un exemplu: față cu con-dica civilă, l'a lăsat mai lipsit de protecțiune, mai izolat de cât e lăsat țăranul în toate țările cu regim liberal, de și acolo dreptul civil este rezultatul desvo țării istorice a țării și deci mai cunoscut și mai accesibil tutulor.

În tot d'a-una d-lor, pentru interese electorale partidul liberal a căutat să făgăduiască sătenilor în numele Statului, lucruri pe care nu aveau dreptul să le făgăduiască, și ceea-ce e și mai trist, dupe ce au făgăduit, au căutat tot-d'a-una ca să nu le împlinescă. Mă veți da voe să vă citesc câte-va părți din discuțiunile urmate în Cameră, atât în privința legii tocmelelor agricole cât și în privința legii pentru vinderea moșiilor Statului la săteni pentru ca să vedeți cum aceste legi, cu expunerile lor de motive și cu discuțiunile urmate în Cameră asupra lor, erau de natură după opinia unor liberali din cei mai autorizați, să hrănească iluziuni deșerte în mintea săteanului.

Incep cu vinderea moșiilor Statului. La 1855 s'a propus un proiect prin care se modifica întru cât va legea pentru vinderea bunurilor Statului. Atunci a venit d. Pallade și a propus un amendament în care se cuprinde întreaga economie a legii, pe care o s'o votăm; d. Pallade cerea ca moșiile să se vînză numai la săteni, numai în loturi mici și fără nici o plată la început. Ei bine iată părerea membrilor autorizați din partidul liberal asupra acestor idei: D. Kogălniceanu combatînd pe d. Pallade zicea:

«Dar vă pot asigura un lucru, că acel care a decretat acea lege mare și plătit o muștină în exil, și eu care 'l am presintat o ca să o subscrie și am plătit-o cu amare lacrimă, nu am înțeleș nicel, nici eu, să sfărșim privilegiile proprietății celor mari ca să creăm privilegii pentru proprietatea mică...»

Și mai departe tot d. Kogălniceanu zice:

«Dar eu dacă aș fi știut că, în urma legii de la 1864, avea să vină un timp să nu mai rămîna o singură proprietate mare în România, mai bine 'mi-aș fi tăiat mâna ca să nu mai subscriu a-acea lege.»

Sfârșind d. Kogălniceanu, zice;

«Iată ce vă zice omul de la 1864 care am adus această soluțiune silnică, care am călcat jurământul meu ca să fac pe țăran proprietar; el vine să combată asta zi ori încercare pentru a creea în această țară bine cuvântată o nouă lege revoluționară.»

«Iată acum, d-lor, și opinia d-lui Fleva, care combatea nu amendamentul d-lui Pallade, dar chiar modificarea legii vinzării bunurilor pe care o propunea guvernul de atunci, adică legea care este astăzi în vigoare:»

«Principiul este cel enunțat de d. Kogălniceanu când a combătut pe d. Pallade, că Statul nu dăruiește nimenui moșii, că uoi nu mai împroprietarim azi pe nimeni, că era împroprietărilor a trecut, și că fie care om nu are de cât un singur drept, dreptul de a munci liber și prin munca liberă să-și îmbunătățească soarta. Dacă dar Statul este stăpân pe moșiile sale, cu ce drept veniți d-voastre să ziceți că Statul nu poate vinde cutărei persoane? Greșită este ideea aceasta, căci are un caracter străin de legea vinzării bunurilor Statului. Acumenea ideea ne pot duce prea departe până la violarea dreptului de proprietate.»

«Și mai departe d. Fleva continuă astfel:»

«Trebue să mă îngrijesc, d-lor fiindcă au început pe loc pe colea a se ivi idei de acestea, care nu au fost pînă acum, că pentru unu ar fi un drept la pămînt, că de ce numai cutare și cutare să aibă pămînt? Și ori cât de imaginară, ori cât de rătăcită ar fi sursa din care se trag aceste idei, eu nu voesc să se încurageze propagarea lor.»

«Așa califică membrii autorizați al partidului liberal legea pentru vinzarea moșiilor Statului.»

«Ei n'au nici o idee de zis, ba chiar recunosc că d. Fleva și Kogălniceanu erau în doctrina liberală când vorbiam așa. Iată însă ce zice expresiv ce am mai autorizată a partidului liberal, președintele consiliului d. I. Brătianu:»

«Eu, știind că astăzi are să se discute această cestiune, am venit cu un autor care e economistul reacțiunii Paul Leroy-Baulieu, care nu cade pe tărîmul socialismului, care însă, față cu cei alți mai înaintați e reacționar, nu de reacțiune divină feudală, dar reacțiunea acestora care vor mari domenii.»

«Așa dar, pe când d. Fleva și d. Kogălniceanu se speriau unul de amendamentul d-lui Pallade, și cel alt de proiectul, care a devenit legea astăzi în vigoare, d. I. Brătianu venia și numea numărul pe unul dintre economistii cei mai liberali, desemnându-l ca atare opiniunii publice din țară, fiindcă d'nsul voia și domenii mari. Această execuțiune sumară a unui economist pentru că voia și domenii mari, și care nu cu puțin a contribuit a destepa dușmanii primordiale în contra proprietății mari; iată pe ce o întemeia d. Ioan Brătianu: «De aceea am venit cu Beaulieu, și ca să nu vă citesc mult, vă voi spune numai atât, fiind că n'am citit mult din această carte, «bis astăzi la 4 ore dimineața am luat-o în mână.» (Ilaritate.)»

«Va să zică d. I. Brătianu califică pe reprezentantul cel mai autorizat al economiei politice liberale de reacționar dupe ce însă i' avu-se în mână numai o jumătate de ceas. (Aplause, ilaritate.)»

Trec, d-lor, la legea tocmeților agricole și înainte de a veni la discuțiunea ce a avut loc în Cameră, dați-mi voi să vă citesc câte-va extracte din jurnalul oficios de pe atunci, *România*, ziar cu atât mai oficios cu cât era ziarul însuși al ministerului de interne.»

D-nu Rosetti propunînd modificarea legii tocmeților agricole, proprietarii alarmați s'au intrunit la lași și iată cum *România* la 13 Ianuarie 1882 trata pe proprietarii care se intrunise acolo:»

«Intrunirea a avut caracterul convenționalelor stăpânilor de negri, care a-

«deesa se întrunesc, se sfîtuiesc și hotărăsc împreună mijloacele de a exploată pe acei pe care i' cred urșiți «numai de a munci tot d'a-una fără a avea nici măcar dreptul de a spune că «munca ce li se cere trece peste puița comenească.»

«Și în *România* de la 3 Februarie 1882 iată ce se spune:»

«Și fiind că mărginirea termenului de învoială orea ca învoială să nu atreacă nici în muncă, nici în preț peste dreptate și peste cât omul poate lucra, aprobăm acest proiect.»

«Iar la 17 Ianuarie *România* zice:»

«Pentru ce oare proprietarii întruniți da lași protestară cu atîta energie? «Au dănsii interes ca naționalitatea română să dispară?»

«Au interes ca r'eul văzut, cunoscut și recunoscut de toți să dureze încă?»

«Nu credem; și dacă în capul și în inima cuiva a putut pătrunde o asemenea rătăcire, aruncați ochii peste «fruntașii și va vedea unde duce nepăsarea în rezolvarea echitabilă a cestiunelor agricole, va vedea ce rezultate dureroase și singeroase aduce împotrivirea de a rezolvi asemenea «cestiuni mai înainte de a ajunge cutitutul la os.»

«In Irlanda curge șiroaș de sânge, oamăni se omoară pe strade și forța publică este neputincioasă de a potoli «ura și indignarea?»

In contra acestei legi și mai cu seamă contra motivării ei, așa cum s'a făcut, s'a ridicat cu drept cuvînt d. Kogălniceanu și iarăși a repetat că d. sa, care a făcut împroprietăria la 1864, nu înțeleg că în țara Românească să se mai vorbescă de cestiunea agricolă; d-sa zice:»

«Pentru ce sunt tratați proprietarii «din Moldova ca niște exploatatori de negri, pentru ce proprietarii de dincolo de Milcov sunt luați, când unul «când altul întocmai cum se face cu «acel cap de turc vopsit negru, în care «fie-cine poate să tragă cu pistolul și «cu carabina injuriu și a calomniabil.»

«Și când a venit legea la Senat d-nu Voinov zicea:»

«Mai am încă o autoritate în favoarea «mea. Am în mână mea o broșură care «mai cu drept s'ar putea intitula broșura «de jos în sus, și de sus în jos; căci tot «ce am înțeles ca cită să se speculeze cu «această broșură, este... de sus în jos «sau de jos în sus; iar când vom citi o «intreagă vom vedea că, începe cu oare «cari principii, ca cum această persoană «pune principiul sacru și nestrămutat «al adevărului, și apoi conchide îndată «contra celui principiu. D-lor, cu tot «respectul ce port persoanei subscrise «în josul acestei broșure, vă declar că «că n'as fi citit-o și luat ca o autoritate «în sprînjul meu, dacă n'as ști că «această broșură este refrenul a tot ce «s'a zis în jurnale autorizate și dacă «n'as ști că aceasta este tendința capi- «lor partidului dominant, prin urmare, «spiritul care împinge, sau da direc- «țiune chiar și în guvern. Așa dar, «vedeți că această broșură are mare au- «toritate în incintă Senatului, și pentru «aceea mă raportez la ea. Ce ne zice ea, «și prin urmare, corefecți partidului li- «beral, aceia care d-a la 1848 și pînă azi, «că aută să arunce și să prindă rădă- «cina ideile liberale?»

«Iată ce se zice în această broșură: «Legea tocmeților agricole din 1866 și «1872 este contrară Constituțiunii... «Ea provoacă, încurajază și ocrot- «tește abuzul. E ucizătoare pentru să- «teni și deci pentru țara întreagă.»

«Constituțiunea noastră, ca toate cele- «de ce recunosc drepturile omului pro- «clamă principiul egalității înaintea le- «gei.»

«Acest principiu a rămas pînă azi «pentru marea majoritate a țării, nu «numai neaplicat, ci cu îndrăzneală a «fost călcat în picioare.»

«O lege de excepțiune, o lege nu ega- «litară, pătiază încă frumosoale institu- «țiuni ale României. Aceasta este legea «tomeților agricole.»

«Și mai departe adaogînd, că ea sapă o «aproposit între proprietarii și muncitori «de pămînt, mai departe zice: că o toc- «meală nu poate exista de cât ca resul- «tat a două interese sau două voinți...»

«Iată, d-lor, ce zice și organul auto- «sat al partidului liberal, care în mare «majoritate este în Senat și în Cameră «și care este reprezentat prin banca mi- «nisterială.»

«Legea de tomceli agricole este o lege «excepțională, ea este în contra Consti- «tuțiunii, ea pătează frumosoale insti- «tuțiuni ale României.»

«Apoi întreab, când aveți această con- «vinșiune, că Constituția la 1866, a «creat dreptul de egalitate și libera ac- «țiune a tuturor, înaintea legii, când «credeți d-voastre, că a mai existat, o «lege excepțională de munca agricolă, «este contrariu Constituțiunii, apoi cum «veniți cu o lege contra Constituțiunii?»

«Așa zicea d. Voinov.»

«Mai este încă ceva care poate să ex- «plique școala țărănească, și Onor. nos- «tru vice președinte, d. Cozadini, a adus «în Cameră la 1882, când se discuta le- «gea tomcelilor acest lucru, și a protes- «tat în contra cuvîntelor neînțelepte cari «le rostia d. Bibicescu, prim-redactor al «*României*, care publicînd o broșură zicea: ««Țărani suferă și tac, ei n'au vorbit, dar va fi teribil lucru când va «va veni timpul sevorbescă.»

«Fiindcă, d-lor, suntem în această «cestiune, și fiind că-alaltă-eri d. Lyho- «vari, răspunzînd d-lui Tache Ionescu, «aducea exemplul proprietarilor mari «români, cari cu ocaziunea împroprieta- «rii țărănilor, au făcut sacrificii cu «două treimi din moșiile lor; și fiindcă «s'au ridicat contestațiunii și s'au zis că «aceasta s'a făcut prin lovitura de Stat, «dați-mi voi să iați mărturia d-lui Ro- «setti, șeful partidului liberal.»

(Sfîrșitul pe mâine)

D. Hitrowo, ministrul plenipotențiar al Rusiei urmînd a lipsi cât-va timp de la postul său, d. N. Ladygenski prim-secretar, va gera legătuinea imperială ca însărcinat de afaceri.

Unele ziare au anunțat că d. judecător de instrucție Pretorian, ar fi chemat la cabinetul său pentru ca să se asculte, pe mai mulți dintre aceia, pe care martorii chemați în afacerea de la 5 Septembrie, i'au arătat că au sevărsit devastările de atunci.

Știrea este neexactă. D. Pretorian n'a terminat încă cu ascultarea martorilor.

Eră a fost ascultat și martorul Leonte Constantinescu.

Azi se fac la Galați alegerile județene pentru acest district.

Procesul școalei Bercent-Dobreni

Din cauza lipsei de spațiu, dăm aci în resumat, urmarea desbaterilor procesului Bercent-Dobreni.

Martorii apărării au declarat că acușaii nu sunt singuri vinovați, și că dacă s'au făcut devastări le-a făcut satul întreg, afară de aceasta martori apărării s'au spus că acușaii sunt oameni de treabă și că în daraverurile lor au fost foarte cinștiți.

După aceasta, a luat cuvîntul d. procuror Voinescu-Boldur care în tr'o cuvîntare clară, logică, și perfectă în analiza faptelor, a arătat că nu mizeria nici alte motive temeinice n'au făcut pe țăran să se răscoală, ci instinctele lor rele.

Energica pledoarie a d-lui Voinescu-Boldur a avut cel mai bun efect.

D. Gănescu ca apărător al țărănilor a căutat să releveze relele administrații brutale și abuzive.

D. Bosie, cerînd achitarea tuturor preveniților, a zis că jurații trebue să i' achite de oare ce nu sunt singuri ei vinovați, ci satul întreg.

D. Bosie a sfîrșit zicînd că nimeni nu e de vină pentru răscoala țărănilor, mai mult de cât noi (adică liberalii-colectiviști de sigur) care tot d'a-una am promis țărănilor și nici o dată n'am făcut ceva pentru dînși.

D. Bosie, precum se vede, a fost mult mai rațional de cât coreligionarul său politic Dicescu, care a aruncat toată vina răscoalei pe conservatori și pe opoziția unită.

După d. Bosie, d. Nicolae Fleva luînd cuvîntul, a arătat, că nici o probă serioasă nu există în contra acușaiilor, și că toată instrucțiunea a fost făcută într'un mod foarte superficial.

Apoi d. Fleva a pus în evidență cu termeni foarte energici, cruzimea fostului sub prefect colectivizat Periețeanu, care schingiua și tortura pe țărani care nu voiau să asculte poruncile sale.

La orele 9 d. președinte declară desbaterile închise, și face obicinuțul resumat.

La orele 9 1/4 curtea cu jurați intră în camera de deliberare.

După o deliberare de o oră, curtea cu jurați achită pe trei din preveniți, pe 9 dintre ei i' condamna la câte un an închisoare corecțională, și pe

Hugues de Lacy să plimbă prin sala de primire cu un aer foarte mișcat, și nu răspunde mai mult timp.

— Dacă nepoata d-tale, d-nă, zise el în sfîrșit, împărtășește sentimentele ce mi-ai arătat, nu voi fi drept nici către dtnsa nici poate către mine, de voi stăruia a pastra drepturile ce logodna mi-a dat asupra ei. Dar voi să vă aflu soarta, chiar din gura ei. Dacă va fi atât de aspră pe cât mă face a crede cuvîntarea d-tale, voi fi cel mai bun dintre ostașii carului care plec în Palestina, căci nu voi lăsa în urma mea mai nici-un lucru care m'ar putea interesa pe pămînt.

Stărița, fără a-i răspunde, chemă pe călugărița, și i' porunci să roage pe nepotul ei să vie s'o vadă îndată. Călugărița o salută cu respect, și se retrase.

— Imi dai voi să te întreb, zise Hugues de Lacy, dacă lady Evelina cunoaște împrejurările care au făcut să mi schimb ast-fel planurile?

— I am spus cuvînt cu cuvînt tot ce mi-a povestit azi dimineața arhiepiscopul de Cantorbry, cu care am vorbit în această privință mai de înainte, și a le căruți spuse mi le-ai confirmat acum.

— Fără îndoială trebuie să fiu recunoscător prelatului, zise conetabilul cu amărăciune, că a apucat înaintea mea să mă scuze pe lângă persoanele cărora aș fi voait să arăt cu deamăunul cuvintele care m'au îndemnat a urma ast-fel, ca ele să le poată judeca cu îndurare.

FOIȚA ZIARULUI «EPOCA» (67) WALTER SCOTT LOGODITI SAU CONETABILUL DE CHESTER XIX. (Urmare) Prelatul care simțea că De Lacy își călcase fîgăduința în urma sfaturilor sale, crezu că pentru onoarea și renumele lui trebuia să înlăture urmările neplăcute ce ar avea pentru prietenul său ruperea unei legături a carei păstrare o cerea atât amorul cât și interesul. El dojană pe stărița, fiind că avea în privința căsătoriei, ca demnitatea a bisericeii, niște idei atât de lumesci; și bănuî case face vinovată de egeșm dacă ține la vecinicia famă ei Berenger mai mult de cât la mîntuirea sfântului mormint, și o amenință cu răsburarea cerului, care o va pedepsi pentru gîndurile ei strimte și lumești care o făceau să stăruiască mai mult pentru interesele unei familii de cât pentru acele a le întregii creștinateți.

Dupe ce o muștră cu asprime, arhiepiscopul își lua ziua bună de la stărița, pe care o lăsa foarte supărată, de și ea se ferise în înțelepciunea ei de a răspunde cu semeție pîrinteștei lui dojane.

In așa stare sufletească găsi conetabilul pe venerabila doamnă când, cu multa sfială, începu a-i lămuri cuvintele care'i sieveau să plece îndată în Palestina.

Ea primi această veste cu o demnitate rece; și a-i fi zis că trufia ridica pînă și cutiele rochiilor sale negre și a stihăruului său, pe când asculta amănutele cuvîntelor și împrejurărilor care nevoiaș pe conetabilul de Chester a amăna pe altă dată îndeplinirea celei mai scumpe dorințe a inimii sale până la întorcerea sa de la cruciata la care era să plece.

— Mi se pare, răspunde stărița cu multa răcoare, că ces ce mi spui e serios și nu vorbești nici o de afaceri nici unei persoane care să îngăduie gluma — mi se pare, zic, că conetabilul de Chester ar fi trebuit să ne facă cunoscut eri gîndurile sale înaintea ceremoniei logodnei sale cu nepoata-mea Evelina Berenger; ceremonie care avu loc în așteptarea unei urmări cu totul deosebită de cea ce vine să ne vestească astazi.

— Pe cuvîntul meu de gentilom și de cavalier, venerabilă doamnă, nu mă

gîndeam nici de cum atunci că voi fi silit a face un pas care e tot atât de dureros pentru mine pe cât e plăcut pentru d-ta, după cum văd cu supărare.

— Nu înțeleg tocmai bine, Milord, cum se face că ești așa grabit. Cuvintele de care vorbești aveai ființă chiar eri; de ce abia azi i'au lovit mintea așa d'vîu?

— Mărturisesc... spun curat că prea mă lăsasem în naideea că voi capata o scutire a fîgăduinței mele; dar arhiepiscopul de Cantorbry, de multa rîvnă pentru cauza cerului, n'a voit să mi-o dea.

— Atunci, zise stărița, ascunzîndu-și mânia sub vălul celei mai mari răceli, cel puțin vei fi drept și ne vei readuce la starea în care ne aflăm eri dimineață; te vei uni cu nepoata mea și cu pîrinții sei spre a cere nulitatea logodnei, care a fost făcută cu un scop întru tot deosebit de cel ce ai astăzi, și vei înapoi acestei tinere persoane libertatea de care acum e lipsită prin legătura ce a făcut cu d-ta.

— Al d-nă, strigă conetabilul, ce vreți de la mine? Poți să mi ceri cu un ton atât de rece și nepăsător să renunț la speranța mea, cea mai scumpă care atrînt vro dată în inima mea?

— Nu înțeleg nici cum asemenea cuvinte nici asemenea simțăminte, Milord; dar mi se pare că ar trebui să fi puțin, foarte puțin stăpîn asupra-ți spre a renunța cu totul la o speranță a cărei îndeplinire să poate amăna ușor ani de zile.

— Aceasta e o socoteală care o ai cu arhiepiscopul, Milord; ea nu ne privește.

— Pot spera, urmă De Lacy fără a se arăta jignit de tonul cel stăriței, că lady Evelina a aflat această nenorocită schimbare de împrejurări fără emoție, vrea să zică fără plăcere?

— E fica unui Berenger; Milord, răspunde stărița cu mîndrie; și noi avem obiceiul de a pedepsi necredința, sau de a o disprețui, dar nu de a ne mîhni pentru aceasta. Nu știu ce va putea face nepoata mea în cazul de care e vorba; sunt o femeie dată vietei religioase, departată de lume, și n'o pot sfătuie de cât să nu se tulbure și să ierte greșelele precum poruncește creștinismul, și să dispună în acelaș timp precum se cuvine o asemenea nevrednică purtare. Dar are vasați, prietenii, rude, care, dintr'o pornire oarbă, înșușată de onoarea lumescă, o vor îndemna de sigur să nu lase această ocară fără răsburare, dar de a face a-pel la rege, sau la armele vechilor soldați ai tatălui ei, afară numai de nu i să va înapoi libertatea prin desfacerea unui legămînt ce a fost adus a' face prin înșalăciune. Dar iată, va răspunde ea însăși.

alți 5 la câte cinci ani de recluziune.

Unu din acei cari au fost condamnați la un an închisoare, a-nume Năstase Sandu, auzind sentința în contra lui, a căzut leșinat. Imediat au fost chemați d-nii doctori Vianu și Leonte, pentru a da primele ajutoare bolnavului, care fu transportat imediat la spital, unde e greș bolnav.

Acest incident a produs o mare emoțiune în public.

Spiritualul nostru confrate, d. C. C. Bacalbașa, aflăm că a presintat teatrului o comedie originală în trei acte, care a fost citită și primită de direcțiunea teatrului.

Piesa d-lui Bacalbașa care va fi pusă în repetiție chiar mâine, e o satiră a moravurilor noastre politice.

D. St. Sturdza, noul primar al Bîrladului, cu prilejul concertului dat de d-na Josefina Sturdza pentru participarea României la expoziția din Paris, a rostit o gingașă disertațiune, pe care a publicat într'o mică broșură intitulată: *Observații și schițe comparative asupra poetului Mihail Eminescu.*

DIN DISTRICTE

PRAHOVA

Miscarea electorală parțială

Suntem informăți, zice un ziar din Ploiești, că pentru locul vacant de Senator la colegiu II se vor prezenta ca candidați, între alții: Arhiepiscopul Calistrat și d. Petre Grădișteanu.

Cel d'antai și va pune candidatura, ca independent de și pe sub mână ar fi sprijinit de d. senator Grecianu, unul din stâlpii regimului în localitate. Nu înțelegem de ce P. S. Arhiepiscopul Calistrat obraz bisericesc ține pentru o ambițiune deșartă să înfrângă Constituțiunea țării, care închide monarhiilor calea la parlament. Degeaba năzuște P. S. la mandatul de senator, pentru că nu are dreptul la aceasta după pactul nostru fundamental. Și chiar dacă s'o alege are să fie invalidat și noi vom fi iarăși chemați la urnă să facem o nouă alegere. Cruțe-ne dar P. S. Arhiepiscopul Calistrat de această osteneală și nevoie.

Cel d'al doilea candidat este scos la iveală, după cum se vorbește de disidenți. Și nu putea oare să găsească altul mai bun? D. Grădișteanu, prea a scaldat-o în ale politice: nu a fost guvern în țara românească, pe care se nu l' slujvască d-sa, cum dar vine să solicite un mandat tocmai într'un județ și de la un colegiu independent și eminentemente liberal?

In aceste vremuri grele pentru liberalism noi nu vom da voturile noastre unui suspect politic.

Nu e aici locul pentru faimosul șef al bandelor de bătăuși de la *șapte nucii.*

Nu e aici locul pentru cel ce se țara, pentru favoruri, la picioarele lui Ioan Brătianu și în urma' l' ocara.

Aici se vie un om starnit în principii, onest — politicește vorbind — și l' vom alege cu dragă inimă,

(Va urma)

TFLEORMAN

Expozițiunea Universală din Paris, Comitetul jud. Teleorman

Au mai donat acest comitet următoarele persoane:

- D-nu Gheorghe Burcă . . . 20
» P. Danilescu . . . 30
» Invțător al com. Pârlița . . 5
Pr. Ștef. Parvulescu . . . 10
D-nu S. Dumitrescu . . . 4 50
» Nicolae Isaia . . . 30
» S. Pârlițoiu . . . 10
» N. N. Penhas . . . 100
» Focșaner și Elias . . . 5
» Papazoglu . . . 8
» Razi Pasa . . . 3
» Ghica Georgescu . . . 10
» Dr. Lupescu . . . 5
» Papani Iacob . . . 10
» I. Marcov . . . 5
» L. S. Traian . . . 5
» M. Eșterescu . . . 5
» N. Constantinescu . . . 5
» D. Angheliescu . . . 5
» Ch. Bădescu . . . 5
» A. D. Popov . . . 5
» C. Dumitrescu . . . 5
» I. Bădescu . . . 5
» Achil Emanoil . . . 20
» G. A. Parmatescu . . . 10
327 50
Se adaugă suma încasată . . . 104
Total . . . 431 50
Președintele: Elena Mănculescu

COVURLUIU

Talharli la drumu mare.

În ziua de 12 Decembre pe șoseaua Renilor la cantonul No. 9, zice Posta, a eșit înaintea unui negustor care mergea cu birja la Reni, vestitul talhar Vilcenschi supraumit și perceptorul, care bântuește de cât-va timp Dobrogea și Basarabia.

Negustorul a fost jefuit de vr'o 250 ruble în hârtii și de alți bani în aur, argint, și de un ceasornic de aur. Talharul, după ce a săvârșit tâlhăria a plecat în bălțile Dunărei și de urma lui nu s'a putut da cu nici-un chip de către oamenii cari au fost vestiți de negustorul și birjarul jafuiți la drumul mare.

Asupra aceeași tâlhărie Galați mai aduce următoarele amănunte:

Pe la podul care desparte Dunărea de lacul Brateș, un individ armat cu o pușcă a oprit trăsura în care era d. Beiu, comerciant de cherestea din Ismail și îndreptând arma în pieptul călătorului i-a cerut într'un mod cuvîncios în limba română bani.

D. Beiu fără nici-o rezistență scoate din buzunar 470 ruble hârtie și 270 lei în hârtie română, ceasul cu lanț și le dă talharului.

Dupe acea hoțul s'a retras și trăsura și-a urmat drumul spre R-ni.

Este de observat că în tot timpul cât a stat trăsura și s'a dat banii, birjarul nu s'a mișcat din loc, nici s'a jolurs să vadă ce i s'a întâmpnat d-lui Beiu.

Tot în momentul acela, ce-va mai departe de pod, același individ oprit trăsura d-nei Cioca, născută Doca și adresându-se în limba rusă îi ceru banii. D-na Cioca i-a respuns că n're banii de cât numai giuvaerele din săculeț în valoare ca de vr'o 500 lei.

Banditul primi săculețul și se făcu nevăzut.

A 2' EDITIONE

CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Ședința de la 15 Decembre 1888

La ora 1 1/4 ședința se deschide sub presidenția d-lui L. Calargi, fiind prezenți 107 dl. deputați.

D. I. Nadejde cere ca niște sătenți din comuna Copăcenț, județul Ilfov, să nu mai fie urmăriți spre a fi arestați de primarul acelor comune, pe motivul că au reclamat în potrivă acelu primar.

Tot de odată d-sa cere intervențiunea Camerei în privința unor păsuri ce îndură un sătean din județul Bacău de vreo trei ani.

D. N. Ionescu anunță o interpelare în privința modului cum sunt administrate comunele rurale.

Se pune la vot legea în toată pentru acordarea unui credit de 30.000 lei pentru legia monopolului tutunurilor.

Rezultatul votului

Votați 74

- Majoritate absolută. 44
Bile albe pentru. 61
Bile negre contra. 10
Prin urmare legea se votează.

Se pune în discuție proiectul de acordarea unui credit de 714 mii lei pentru modificarea art. 6 și 8 a legii de la 15 Mai 1842 în privința scutirii județelor de a mai plăti costul exproprierii terenurilor necesare la construirea liniilor de căi ferate ce le traversează și cad în coperinsul lor.

Se votează cu unanimitate de 80 voturi. Art. 1. se votează fără discuție.

Art. 2. se naște o discuție între dd. Niculescu, Voi ov, I. Lahovari și Th. Rosetti. Amendamentul d-lui Niculescu se primește, iar al d-lui Ion Lahovari se respinge.

Art. 3 și se 4 votează fără discuție. Ședința se suspendă pentru 10 minute. D. Ion Lahovari are cuvântul, la deschidere, în chestiune personală cu d.

Voinov, care l'acuză că nu știe să și exercite mandatul de deputat.

D. I. Lahovari declară, că nu primește lecțiuni în această privință și cu atât mai puțin de la d. Voinov. (Aplauze).

D-sa arată apoi deosebirea enormă dintre actuala majoritate și majoritatea colectivă, care vota orbește or-ce.

Majoritatea de azi nu e băgată la slăpin; ea va căuta tot-d-una să fie demnă.

«Eu am preferat, în rîmni d. I. Lahovari se stău 12 ani în viața privată de cât se întru pe usa cea mică; nu primește deci lecțiuni de la aceia care s'au bucurat de favorurile regimului căzuți (Aplauze)».

D. Voinov răspunde d-lui I. Lahovari, că n'a voit să l'atace, că d-sa e vechi liberal, că a muncit 35 ani în politică și că ar trebui să nu fie atacat cu violență de un tiner, care n'a avut nici timpul să facă rîu sau bine l...».

D. Cozadini, care a ocupat de la deschiderea fotului prezidențial, anunță că s'a primit de la comitetul delegaților și se va pune la ordinea zilei proiectul de lege privind la reînființarea porturilor-franco și cel privind la acordarea sumei de 200.000 fr. pentru Expoziția din Paris.

Se votează fără discuție proiectul pentru acordarea unui credit de 714 lei pentru casa pensiunilor.

D. Al. Murghiloman depune la birou bugetul căilor ferate și cere urgența, care se admite pe Sâmbătă.

Se votează fără discuție un credit de 13 mii lei pe seama ministerului de resboi pentru plata telegramelor date pe liniile ferate.

Tot fără discuție se votează și creditul de 50.000 lei pe seama ministerului de resboi pentru procesele perdue, precum și unul de 12 mii lei pentru alte cheltuieli. La ora 5 1/4 ședința se ridică.

Reporter.

SENATUL

Ședința de la 15 Decembre 1888.

Ședința se deschide la 2 ore sub președința d-lui general Florescu.

91 Senatori față.

Se dă citire în a treia lectură propunerii d-lui Iakov pentru suprimarea scrutinului de listă în alegerile județene și comunale.

D. Ministrul al finanțelor, depune proiectul de lege pentru retragerea celor 26 milioane bilete ipotecare.

La ordinea zilei interpearea d-lui G. Măzescu asupra abuzului ce se comite de casa pensiunilor care refuză plata pensiunii vaduvelor de profesori, ce sunt și instituție obligându-le a opta între salariu postului lor și pensia cuvenită soțului.

D. G. Măzescu, dezvoltându-și interpearea, arată că există un jurnal al consiliului de miniștri de la 1880 prin care se decide a se plăti pensia vaduvelor profesorilor fără restricțiune asupra salariului acelor care ocupă și postul de instituție.

Comitetul însă, în dispozițiunea lui și al acestei decisiuni are barbaria a refuza plata pensiunii profesorilor vaduve, cere dar a se aduce o grabnică îndreptare acestei fără de legi și înfrînceaza în termeni energici abuzul de putere al comitetului casei pensiunilor.

Oratorul citește pensiunile în mână demonstră dreptul femeiei la pensiunea bărbatului și a copililor la a tatău, este un privilegiu special așezat de legiuitor și de care femeia are a se bucura ca de un drept imprescriptibil. Căl privește pe vaduva ce o funcționară publică onorariul este supus regelui prezervat de lege și nu e admisibil ca se poată cea-tă împrumutare, să facă a încala privilegiul legal al vaduvei, de a se bucura de pensiunea bărbatului ce i se cuvine potrivit literel și spiritului legel.

D. Măzescu a aflat, că are existo o decisiune a înalței curți de Casațune care ar îl prevăzută ca vaduva profesoare să obteze între pensia băbătului și lea fa postului său. Această decisiune însă nu poate sfărâma legea, cere dar, ca să se restabilească cel veltamat de comitetul Pensiunilor în drepturile lor leguite.

D. M. Ghermani, ministrul al Finanțelor, arată că fus sesizat în 2 din Nambre de asemenea reclamație. D-sa amintește de d-na Ganea profesoare veduvă aflată în asemenea categorie, pe care comitetul pensiunilor a obligat-o întemeindu-se pe art. 31 din regulamentul pensiunilor, a opta între pensie și lea fa postului ce ocupă. Afacere ce a fost tradusă de reclamanta înaintea instanței judecătorești, care până la înalța Curte de casație au d-t dreptate comitetul pensiunilor.

Între cât îl privește, ministrul declară, că părerea sa este, că acele vaduve ce au copil au un drept absolut de a primi pensia socială; însă întru cât privește dreptul afareat al femeel când această n're copil și e funcționară nu a putut a se convinge și a deferit cazul avocaților eforti al Statului al căror avis îl așteaptă.

D. G. Măzescu, crede că deosebirea ce se face între o pensionară vaduvă de profesor cu copil și fără copil nu e admisibilă, b e chiar arbitrară. Persistă dar a susține că dreptul vaduvei la pensiunea bărbatului, este netăgăduit și nu se poate în nici un chip restringe și cu atât mai puțin suprima. Cere dar ministrului de finanțe a se pătrunde de spiritul legel și a si forma convingerea în conștiință și a aplica legea în toată întregimea ei.

D. Al. Lahovari, ministrul al domeniilor, arată că, pe terenul pe care pune chestia d. Măzescu soluțiunea este foarte ușoară și simplă, întru cât interpelatorul cere aplicarea legel așa cum o interpelează d'nsul.

Dar, fără a taxa de neperfectă interpretarea d-lui Măzescu, chestiunea a dat naștere la interpretări și păreri foarte diferite cum e cazul cu înalța Curte de casație și Consiliul avocaților, care au o opiniu cu totul contrarie celei a d-lui Măzescu în privința aplicării art. 31 din legea pensiunilor.

Prin urmare cu toată deferența ce are pentru opinia d lui Măzescu, guvernul nu poate să urmeză excusiv părerea aceasta, întru cât ar îl expus a fi tras le respundere, d-acei ce au opinii contrarii și care s'ar sprijini pe hotărîți judecătorești și pe consultul jurisoconsulților Statului, în privința pensiunel luată de vaduve funcționare publice în același timp.

D. G. Măzescu citește o propunere prin care constatînd căderea legel de comitetul pensiunilor, Senatul invita pe ministrul finanțelor a intra în lege, trece la ordinea zilei.

D. Ghermani ministrul finanțelor, respinge cu energie propunerea pentru că invocă un blam guvernului și în specie Departamentului Finanțelor. Repetă declarațiunile ce a făcut și lamurire, ce a dat în chestie, pe care le cred cu prisosîndește a fi văzute și nu poate admite moțiunea înfiățată de d. Măzescu.

D. Măzescu marturiseste că are distincția onoare a se afla în relațiunile destul de intime cu ministrul finanțelor și mai cu seamă cu acel al domeniilor, pentru ca să se fi crezut când declară, că nici prin gînd n'ă trecut a aduce un vot de blam guvernului prin propunerea sa, care poate fi energetic verbalizată, dar are de scop a înflera călcarea legel de comitetul pensiunilor, de care nu face responsabil pe guvern și și retrage propunerea, luând act de declarația ministrului, că va da ordine a se plăti integral pensia profesoarelor vaduve cu copil, rămînd a se tranșa chestia interpeării pentru vaduvele instituțoare fără copil.

Asupra încheierii discutiiei, născîndu-se o viue divergență, se decide a se pune la vot cu bile.

Discuția se încheie cu majoritate.

D. Dr. Frumusanu, depune o moțiune, prin care constată, că Senatul mulțumit de răspuns guvernului, trece la ordinea zilei.

Incidentul se încheie, fără a se vota nici o moțiune.

D. Iakov, avînd cuvîntul pentru dezvoltarea propunerii sale pentru desființarea scrutinului de listă în alegerile județene și comunale, dovedește superioritatea scrutinului uninominal asupra celui pe listă din punctul de vedere al secretului votului și a libertății conștiinței alegătorului. Pentru care, recomandă cu cădură Senatului a transforma propunerea sa în lege.

D. N. Ganea, declară că se asociază cu totul la propunerea d-lui Iakov în principiu pentru că garantează mai bine conștiința alegătorilor. Dar, inconvenientele atât din punctul de vedere al numerului alegătorilor cât și al aleșilor pentru Consiliile județene și comunale, fac foarte grea realizarea propunerii, prin urmare cere să se ia mai întîiu în băgare de seamă înlăturarea acestor greutăți.

D. N. Fleva, arată că observațiunile d-lui Ganea, dovedesc că ne grăbim la confecționarea legilor. Legea algelei comunale de la noi e cu mult mai urcioasă, de cât cea ce se numește scrutinul pe listă în Franța; într'adevăr nu există niciieri lucrul monstruos de la noi a se împune alegătorului o listă întregă, în cât modul nostru s'ar putea numi lista pe scrutin...

Între cât dar, legea comunală existentă este cu totul viuoasă și veltamatoare a utonomiei comunale, d. Fleva cere prefacerea întregă a legel în vigoare. Prin urmare n'ar putea primi să treize chestiunea îmbutăciată, din care cauza e toate că împărlăsește ideea propunerii d-lui Iakov, nu o va lua în considerație, dacă nu se pune în chestie reforma întregel legel. Oratorul provoacă, terminînd, guvenia și dacuvîntul în chestie.

D. Gh. Măzescu, declară, că în chestia propunerii d-lui Iakov, abundează în sensul ideilor d-lui Fleva și se miră că a provocat guvernul să și decuvînt, căc el a vorbit prin tresăg și studiază chestiunea (rîsete). În fond împărlăsește propunerea d-lui Iakov, dar nu poate admite ca legea să se modifice numai în această privință, de oare-ce chiar guvernul poate cere temporizarea chestiunii, întru cât o studiiază și promite a v-ni cu o reformă integrată a legel comunale. Conchide dar, cerînd a nu se lua în consideratie propunerea d-lui Iakov în adelsarea pro o tului guvernului.

D. Iakov, crede o propunerea sa nu a duce nici o perturbare în legislațiunei și nici un prejudecă întru nim o reforma totală a legel comunale; și avea însă, de urmare imediată o însemnă îmbutăciare prin suprimarea odio-ului scrutin pe listă.

D. V. A. Ureche, susține propunerea pe care o crede bine-făcătoare și roagă Senatul să o voteze. (Aplauze).

D. Al. Lahovari, ministrul domeniilor, răspunzînd provocării d-lui Fleva, declară, că conform regulamentul Senatului, propunerea nefiind încă învestita cu formele cerule, guvernul n'are și da încă părerea. Întru cât privește imunierea adusă guvernului că va înlărzia înlățarea reformel comunale, ministrul declară, că guvernul actual, nu poate călca pe urmele unora din producătorii săi, care modifică căte odată de cinci ori o lege pe an și nu puteau multumii nici chiar pe amicii lor politici. Ș rezervă dreptul a studia lege ce va avea să propue și ași da cuvîntu la momentul oportun.

Propunerea se ia în consideratie. Ședința se ridică la 5 ore, anunțându-se cea viitoare pe mîine.

ULTIME INFORMAȚIUNI

La Rîmnicu Sărăt a murit bărbierul Măița, care a jucat un rol atît de însemnat în procesul Stoica Alexandrescu, căci precum șe știe el e martorul care a făcut în contra fraților Oroveni declarațiunile cele mai grave, pentru ai arăta ca complici ai lui Stoica Alexandrescu.

Agonia lui Măița, a fost din cele mai dramatice. Timp de opt zile el a fost pradă celor mai teribile remușcări de conștiință.

Înainte de a muri el a chemat patru locuitori din Rîmnicu-Sărăt și le-a marturisit cine îl pusese să facă marturisiri mincinoase ca să implice pe d. Oroveanu în atențiunile în contra d-lui Ion Brătianu. El a indicat și numele celor ce l'au dūt bani ca să face acele mincinoase deposițiuni.

Aflăm că d. Iosif Oroveanu deputatul județului R-Sărăt, s'a hotărît a aduce chestiunea arestării și implicării sale în atențiunile lui Stoica Alexandrescu, înaintea parlamentului, cerînd urmărirea acelor oare au înscenat mișelile ale cărora victimă a fost.

Cu ocaziunea aceasta d-nu Oro-

veanu, va desvîlui Camerei niște descoperiri îngrozitoare pe care le-a făcut în această afacere, și prin care se va vedea până unde a mers mîșelgia colectivă.

D. Oroveanu va cere o anchetă și darea în judecată a tuturor culpabililor precum și a autorilor intelectuali.

Se dă ca sigură știrea că d. Iulian președintele secții a doua de pe lângă tribunalul Ilfov, va trece ca prim-președinte în locul d lui Maca, D sa va fi înaintat ca membru pe lângă curtea de Apel.

În acest caz d. Populeanu ar trebui să demisioneze, de oare-ce legea nu permite ca doi magistrați înrudiți să facă parte din același curte.

Demisia d lui Ion Bălăceanu din postul de ministru plenipotențiar al României la Constantinopol, va fi primită.

Aflăm că doamna Zulnia Sturza va fi numită primă damă de onoare a M. S. Reginei.

Pentru astă seară sunt invitați la prînz la Palat, membrii biurourilor Camerii și Senatului.

Marți se va face la Efori Spitalelor Brîncovenesti, alegerea unui efor în locul d-lui N. Bibescu.

D. I. Bălăceanu fostul ministru la Constantinopol, e așteptat poimîine în Capitală.

Suntem rugați a anunța că ediția a II a ziarului Drepturile Omului nu va apare azi din cauza schimbării tipografiei.

Printr'o organizație specială funcționari și lucrători Căilor ferate române vor putea consuma în complot salariilor lor și liberînd bonuri, o ce furnitură necesară nutrimentului și îmbrăcămîntei lor.

La proba înscris de la concursul pentru catedra de Istoria de la școala secundară de fete No. 2 din București au reușit:

D. șoarele Nathalia Tolburu, B. Berha, Ciolotescu și d-nul Th. Ionescu. Măine se va urma cu probele orale.

Procesul resculășilor din Greci Grădiște, care era să se judece astă zi de catre curtea cu jurați s'a amânat pentru ziua de 28 Ianuarie, din cauza că n'au venit toți jurații.

D. jurați absenți, au fost amendați cu 200 lei, conform legel.

Consiliul Univerșitar a depus ministrului de Culte și Instrucțiune publică un regulament special privind la valabilitatea diplomaelor străine.

Prin acest regulament se fixează în mod clar trei categorii de diplome.

1. Acele care se primesc ca echivalente diplomelor noastre.

2. Acele la cari posesori lor sunt supuși la un examen de echivalență.

și 3. Acele cari n'au nici o valoare și sunt respinse.

Contrariu știrii dată de România Liberă care spune că o mare neliniște domnește printre magistrați în vederea mișcării ce se va face, această mișcare este așteptată de toată lumea cu bucurie afară poate de cății-va colectivști.

Năniunea de azi publică la adresa noastră un articol de înaltă erudiție, datorit penei Papucii.

Vom răspunde în numărul nostru ilustrat de Duminică acestui articol care întrece ca valoare pe acela în care Spencer era taxat de spirit metafizic și care este merit a produce o vie senzațiune în lumea științifică europeană.

În ziua de 29 Decembre 1888 se va da în saloanele Palatului administrativ din Iași, un bal dat de studenții Universitari, pentru sporierea fondului Congresului viitor din 1889.

ULTIMA ORA

AGENCIA HAVAS

Belgrad, 27 Decembre. — Regele va apare în fața Șcupcinei care dupe proclamăția Constituției și fi închinată fără discurs de deschidere sa de închidre din partea regelui.

Regele a declarat că va conserva în mâine sale direcțiunea politicei străine.

Londra, 27 Decembre.— Corespondentul ziarului Sandaro la Roma asigura că d. Ivolzki a obținut pentru Rusia concedii importante din partea lui Leon XIII greție influenței diplomației franceze.

BANCA ROMÂNIEI

Societatea anonimă cu capital de 25,000,000 de franci, divizat în 50,000 acțiuni a 500 franci din cari franci 200 vîrsăți; sediul București, sucursală Galați, agenția Londra.

Avem onoare a informa pe d-nii posesori de acțiuni ale Banței Române că al 29-lea coupon se va plăti cu începere de la 1 Ianuarie 1889 stil nou la:

- București. . . . cu lei aur 10
Londra. . . . cu schilingi 8
Paris. . . . cu franci 10

de acțiune, conform art. 41 din statute.

București, 12/24 Decembre 1888

Directiunea

1092

SALA BAILOR EPHORIEI (BULEVARDUL ELISABETHA)

Sâmbata 17 Decembre 1888

COMITETUL NATIONAL-ROMAN AL EXPOZIȚIUNII UNIVERSALE DIN PARIS

A ORGANISAT

UN BAL MARE CU COTILION FARA TOMBOLA

Diferite surprize sunt rezervate On. Public

Preturile locurilor: Loja Rang I, 60 lei; Loja Rang II, 40. — Întrarea pentru o persoană 10 lei.

N.B. Pentru Doamne costumul este de dorit. — Pentru Domni ținuta de gală este de rigoare.

ÎN CURÎND VA SOSI ÎN CAPITALA

MARELE CIRC SIDOLI CU O TRUPA CU TOTUL NOUA ÎNSOTITĂ DE

O FRUMOASA MENAGERIE

Prima reprezentare va fi la 25 Decembre corent, prima zi de Crăciun. (1093)

SOCIETATEA CONCORDIA ROMANA

Delegațiunea Societății pentru Expozițiunea Universală din Paris la 1889

Delegațiunea aduce la cunoștința esposanților, cari vor voi a lua parte la concursul deschis de Societatea pentru Expozițiunea din Paris de la 1889, că această Expozițiune urmînd a se deschide la 1 Februarie viitor, sunt rugați toți domni Esposanți a trimite în cel mai scurt timp obiectele de espus, spre a se putea regula organizarea lor. Pentru obiectele însă, care din cauze neprevăzute s'ar întîrzia expedierea lor, vor putea fi trimise și după desch derea expozițiunei (1 Februarie 1889).

Toate obiectele urmează a fi adresate: d-lui C. Trotănu președintele delegațiunei societății «Concordia Română» pentru expozițiunea Universală din Paris 1889.

Noi credem de prisos a mai reaminti d-lor esposanți că odată cu trimiteria obiectelor de espus, pe lângă celelalte indicațiuni cerute prin apelul nostru de la 14 Septembrie trecut, se arate mai cu deosebire dacă obiectele sunt destinate a li se înșoala după terminarea expozițiunii sau a se vinde în folosul d-or, și în acest caz, vor preciza și pretul vinderei acelor obiecte.

Că, în fine, dd. esposanți care vor voi a și face instalațiunile propriu cu spesele d-lor, sunt liberi că le face, fără nici o taxă, societatea nepercepînd pentru dreptul de expunere și locul ce vor ocupa obiectele, de cât taxa reglementată de 10/00, ce se va prelua asupra pretului obținut de pe obiectele expuse și vëndate în localul societății.

Președinte, C. Trotănu.

GRIGORE GRĂDISTEANU AVOCAT

Consultațiunile de la 8-11 a. m., strada Speranței No. 49. (1094)

COGNAC VECHIU

De vînzare din cauza desfacerei depozitului o cantitate de 6000 litri

COGNAC VECHIU VERITABIL DE VIN

1000 LITRI SLIBOVITZA DIN FABRICA «ASSOCIATIUNEA VINICOLA LA MORMORA» DIN BOHOTIN Căti ate garantata Preturile reduce, Condițiuni avantajoase. A se adresa la d-nu Singer et Elephant în Vaslui. (1088)

HOTEL HUGUES DIN BUCUREȘTI

Cu cea mai frumoasă pozițiune din Capitala situat fiind în fața Teatrului național și care a fost trecut sub o nouă administrațiune, din nou aranjat; a stabilit prețurile astfel ca se poala concura cu verice Hotel din Capitală; pentru d-nii Senatori și Deputați, pensiune zilnice, cu prețuri excepționale.

RESTAURANTUL

prevăzută cu o buclărie excelentă română și franceză. Prețuri foarte reduce. Camere de la 3 lei în sus. Administrațiunea

